

Verslag over het toezicht op het informatiebeheer in 2019 van de archivaris aan het dagelijks bestuur van de VRU

Definitieve versie 200309

Inleiding

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het informatiebeheer belegd bij de gemeentearchivaris van Utrecht, werkzaam bij Het Utrechts Archief (HUA). In dit document breng ik als archivaris verslag uit aan het dagelijks bestuur van de VRU over het toezicht op het informatiebeheer in 2019, zoals voorgeschreven in artikel 9 van de Archiefverordening VRU (Bgr. 2019, 225). Het verslag dient tevens als basis voor de jaarlijkse verantwoording van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur, op basis van artikel 10 van de verordening. De provincie verwacht uiterlijk medio juli deze verantwoording te ontvangen als onderdeel van de interbestuurlijke toezichtinformatie, aanvullend op de kritische prestatie-indicatoren (KPI's) van de VRU over het informatiebeheer.

In dit jaarverslag belicht ik mijn belangrijkste werkzaamheden en bevindingen als toezichthouder in 2019, voorzien van enkele aanbevelingen voor het komende jaar. Conform de samenwerkingsovereenkomst van de VRU en HUA is het strategisch informatieoverleg (SIO) met de directeur Bedrijfsvoering en de 'chief information officer' (CIO) gecontinueerd en gestructureerd, ondersteund door een tactisch informatieoverleg (TIO) dat drie maal in 2019 is gevoerd. Voorts verdient het aanbeveling om dit jaarverslag en de aanbevelingen te voorzien van een managementreactie, zoals ook bij de andere Utrechtse overheidsorganen het geval is.

drs. J.M. Berende
gemeentearchivaris van Utrecht
q.q. archivaris van de VRU
9 maart 2020

Toezichttaken en bevindingen in 2019

In deze paragraaf belicht ik de belangrijkste toezichttaken en bevindingen in 2019. In 2017 en 2018 heb ik aanbevelingen gedaan. Deze zijn nog niet geheel ingevuld. Als aanbevelingen in het afgelopen jaar zijn ingevuld, dan worden zij groen en vervallen in het volgend jaarverslag. Als het niet invullen van een aanbeveling schadelijke gevolgen dreigt te krijgen voor de VRU, dan wordt de aanbeveling rood. Ik ga in op de ontwikkelingen binnen de VRU die raakten aan het informatiebeheer en de manier waarop de toezichttaak in het afgelopen jaar gestalte heeft gekregen.

Bevindingen op hoofdlijnen in 2019

Overdracht archieven gemeenten brandweerposten

De wettelijke overdracht van de papieren dossiers van de gemeenten die sinds 2010 bij de VRU zijn aangesloten, werd in december 2019 definitief afgerond. Het merendeel van de gemeenten tekende een verklaring van overdracht. Enkele gemeenten bevestigden dat het beheer van de dossiers bij de VRU ligt en zagen af van een verklaring. De invulling van de aanbeveling uit 2017 is daarmee gereed gekomen:

2017-1
gereed

Doe de aanbeveling aan de leden van het algemeen bestuur om in navolging van Utrecht, binnen hun gemeenten opdracht te geven om de wettelijke voorzieningen met de VRU voor de archiefbescheiden bij de brandweerposten in 2018 af te hechten.

Plan Informatiebeheer

In 2019 is een belangrijke stap voorwaarts gezet voor het rechtmatig informatiebeheer bij de VRU: in februari zijn de nieuwe Archiefverordening en Besluit informatiebeheer vastgesteld (Bgr. 2019, 244-225). Zoals in het jaarverslag van 2018 werd aangegeven is met de vaststelling van de Archiefverordening en het Besluit informatiebeheer, de verankering van informatiebeheer cf. de Archiefwet 1995 c.a. in de bredere kaders voor informatiemanagement van de VRU nog niet te einde. In 2018 ging het Plan Informatiebeheer, waarop mijn voorganger een formeel advies heeft uitgebracht van tafel. In het najaar van 2018 startte de VRU een onderzoek om de veranderde rol van het team Documentaire informatievoorziening (DIV) voor het voetlicht te krijgen.

Tijdens het SIO van 2 april 2019 lagen de uitkomsten van het onderzoek op tafel, maar moest het plan van aanpak nog vorm gaan krijgen. Mijn voorganger gaf aan op de hoogte te willen blijven over het vervolg en mogelijk op dat vervolg te adviseren. Door uitval van enkele sleutelfiguren binnen het informatiebeheer van de VRU vonden er twee TIO's plaats, waarbij alleen de lopende zaken met de toezichthouder werden besproken. In het TIO van 9 december 2019 kon inhoudelijk de draad worden opgepakt. Er wordt sinds het einde van 2019 door de VRU voortgebouwd op het voorwerk onderzoek van het eerste kwartaal. Vanuit het project wordt gezocht naar handvaten hoe binnen VRU organisatiebreed 'draagkracht' te krijgen voor de organisatorische wijzigingen die volgens het 'Plan Informatiebeheer' op stapel staan voor verbetering van digitaal informatiebeheer. De volgende aanbeveling van het vorige jaarverslag is aldus opgepakt:

2018-1
weer
gestart

Kom met een plan van aanpak voor het implementeren Archiefverordening / Besluit informatiebeheer en breng dit ter informatie in bij Bedrijfsvoering en Financiën. Laat de bepalingen in de AV en IB in 2019 vertalen naar een plan van aanpak en betrek hierbij het Plan Informatiebeheer dat er al ligt.

Zaakgericht werken en organisatieontwikkelingen

De aandacht van het archieftoezicht bij de VRU ging in 2019 veelvuldig uit naar applicatie-strategieën. In april 2019 werd bekend dat ICT-leverancier Roxit ging stoppen met doorontwikkeling en onderhoud van het zaaksysteem Green Valley, waar de VRU gebruik van maakte voor digitaal informatiebeheer. De onderhandelingen met de opvolgende zaaksysteem-leverancier Brein waren in december 2019 nog niet afgerond. Aan een oplossing voor het uifaseren van de vorige recordmanagement-applicatie CORSA werd in 2019 nog gewerkt. De implementatie van de nieuwe financiële en personeelsapplicatie AFAS werd uitgesteld naar 1 januari 2021. Deze implementatie zou mogelijk ook een migratie onder de Archiefregeling met zich meebrengen voor de personeelsdossiers die in 2018 zijn gedigitaliseerd.

Het team DIV van de VRU werd versterkt met een senior medewerker informatiebeheer en een tijdelijk manager Ontwikkeling Informatiebeheer. De transitie van het team DIV van operationeel naar tactisch niveau bij team Informatiemanagement en ICT (I&I) werd in 2019 in gang gezet (zie vorige paragraaf). Daarmee is een begin gemaakt aan de tweede aanbeveling van vorig jaar:

2018-2
in gang
gezet

Beleg recordmanagement in 2019 organisatorisch bij I&I, breng onderzoek / advies naar de inrichting en organisatorische positionering van de DIV-functie bij de VRU ten uitvoer.

Vernietiging van informatie

In 2019 heeft mijn voorganger twee aanvragen met elk één vernietigingslijst van de VRU getoetst en akkoord bevonden. Het voornemen om het stappenplan van de vernietigingscyclus te verbeteren werd in gang gezet. Het onderzoek van DIV naar werkprocessen die in aanmerking komen voor doorlopende machtiging voor vernietiging werd tijdelijk on hold gezet.

Toetreding gemeente Vijfheerenlanden

De formele overdracht van dossiers m.b.t. Zederik en Leerdam, als gevolg van de vorming van gemeente Vijfheerenlanden werd afgerond. De jurist van de VRU en ik werden hier achteraf over geïnformeerd. Liever was ik hier in een eerder stadium bij betrokken; maar niettemin is hiermee weer een aanbeveling ingevuld:

2017-3
gereed

Borg dat het informatie- en dossierbeheer aangaande Vijfheerenlanden tijdig en goed wordt gezeurd, in aanloop naar de gemeentelijke herindeling. Zorg dat de voorbereidingen worden getroffen om dit rechtmatig in een voorziening voor de archiefbescheiden te verankeren.

Toetsing 2019

De archiefinspectie heeft in 2019 het 'Handboek Digitale vervanging archiefbescheiden 2020-2023 Veiligheidsregio Utrecht' getoetst. De formele adviesvraag op dit handboek moet nog volgen. Het handboek liet ruimte tot verbetering over, m.n. hoe de draagkracht binnen de VRU wordt gecreëerd en verantwoordelijkheden worden belegd. Onbekend is hoe het handboek na de input van de jurist van de VRU en HUA verder vorm heeft gekregen. Het streven was om volgens het handboek, als leermoment, te gaan werken bij de invoering van AFAS (Financiën) op 1 januari 2020. Dit verdient meer aandacht in de processturing op hoger niveau, daarom de volgende nieuwe aanbeveling:

2019-1	<i>Aanbeveling:</i> <i>Indien het Handboek vervanging als onderdeel van het plan van aanpak tot de verbetering van digitaal informatiebeheer wordt gezien en mede hierdoor de organisatie in beweging moet komen, prioriteer dan het afronden van de conceptversie en dien een formele adviesaanvraag in op dit handboek en het voorgenomen vervangingsbesluit.</i>

Een toetsing op de bewaartermijnen van berichten van het Veiligheidsinformatiecentrum (VIC) loopt nog over de jaarwisseling heen.

Toezichttaken van de archivaris in 2019

In de samenwerkingsovereenkomst tussen de besturen van de VRU en HUA is een aantal toezichttaken opgenomen die de archivaris van de VRU moet uitvoeren in de periode tot en met 2020. Deze paragraaf belicht de uitvoering van die taken in 2019.

Strategisch en tactisch informatieoverleg (SIO/TIO)

Volgens de overeenkomst moet elk jaar een keer SIO en drie keer een TIO worden gevoerd. In 2019 is het SIO met de directeur Bedrijfsvoering gevoerd op 2 april, en de TIO's op 15 april, 19 augustus en 9 december. Aan de orde kwamen o.a. de interne ontwikkelingen omtrent team DIV en het Handboek Vervanging.

Formele advisering

Bij besluitvormingstrajecten over handelingen die vallen onder de Archiefwet, wordt een beroep gedaan op het advies van de archivaris als toezichthouder. In 2019 werd de formele adviesaanvraag voor het Handboek Vervanging over de jaarwisseling met 2020 heen getild.

Toetsing / informele advisering

Bewaartermijn VIC-berichten en het 'Handboek Digitale vervanging archiefbescheiden Veiligheidsregio' zaaksysteem werden getoetst.

Follow-up inspectie

De follow-up op de reeds uitgevoerde nulmeting is gedurende de looptijd van de overeenkomst gepland, maar vond nog niet plaats in 2019.

Toetsing van vernietigingslijsten

De toetsing van overzichten van archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen, vindt in de regel jaarlijks plaats. In 2019 werden twee aanvragen met elk één vernietigingslijst getoetst en akkoord bevonden.